

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Matematika és Informatika Kar
1.3 Intézet	Magyar Matematika és Informatika Intézet
1.4 Szakterület	Matematika
1.5 Képzési szint	Alap
1.6 Szak / Képesítés	Informatikai matematika

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Adatbázisok						
A tantárgy kódja	MLM5027						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Doka-Molnár Andrea Éva, egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Doka-Molnár Andrea Éva, egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6 Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő összórászáma	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					23
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok/laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					24
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Kiertékelés/vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka összórászáma					69
3.8 A félév összórászáma					125
3.9 ECTS kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Nincs
4.2 Kompetenciabeli	Elemi algoritmusok és különböző adatszerkezetek ismerete Feladatok megoldásának képessége egy magas szintű programozási nyelvben

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Táblával és videoprojektossal felszerelt előadó
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógépes terem, a gépeken MS SQL Server kliens

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	C 5.1 Adatok adatbázisba szervezéséhez szükséges alapfogalmak azonosítása. C 5.2 Adatok adatbázisban történő szervezésével és kezelésével kapcsolatos alapmodellek azonosítása és magyarázata. C 5.3 Adatbázisok módszereinek és tervezési környezeteinek használata konkrét feladatokra C 5.4 A különböző adatbázis-kezelő rendszerek minőségének kiértékelése a szerkezet, a funkcionalitás és a bővíthetőség tekintetében. C 5.5 Adatbázis-projektek fejlesztése.
Transzverzális kompetenciák	CT1 A szervezett és hatékony munka szabályainak, a didaktikai-tudományos területhez való felelősségteljes hozzáállás alkalmazása a saját potenciál kreatív értékesítéséhez, a szakmai etika alapelveinek és normáinak tiszteletben tartásával. CT3 Hatékony módszerek és technikák használata tanulásra, információszerezésre, kutatásra és a tudásszerzési kapacitások fejlesztésére, egy dinamikus társadalom igényeinek való megfelelésre, román és egy nemzetközi nyelven történő kommunikációra.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzései	• Adatbázisok tervezésével, létrehozásával és menedzselésével kapcsolatos alapvető elméleti ismeretek elsajátítása és elmélyítése, főképp a relációs adatbázisok esetén.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Relációs adatmodell tervezése, finomítása egyed/kapcsolat diagram átalakítása segítségével és normalizálással. • Relációs adatbázisok menedzselésének képessége Microsoft SQL Server-en • Relációs adatbázisra épülő alkalmazás felhasználói által támasztott kérések SQL lekérdezések, tárolt eljárások vagy triggerok segítségével történő leírásának képessége • NoSQL rendszerek elméleti alapjainak ismerete

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés az adatbázisok világába	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
2. Adatmodellek: Adatmodellek osztályozása. (Kiterjesztett) egyed-kapcsolat adatmodell. Relációs adatmodell értelmezése, tulajdonságai. (Kiterjesztett) egyed-kapcsolat diagram átírása relációs modellé.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
3. Műveletek a relációs modellben. Az SQL lekérdezőnyelv. Adatdefiníciós nyelv és adatmanipulációs nyelv. Megszorítások: Megszorítások értelmezése és osztályozása Megszorítások leírása SQL nyelvben.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
4. Lekérdezések SQL-ben: Egyszerű lekérdezések. Több relációra vonatkozó lekérdezések Összesítő függvények és csoportosítás.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
5. Relációs algebra: (Kiterjesztett) relációs algebrai műveletek.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	

Relációs algebrai műveletek tulajdonságai. Lekérdezések megfogalmazása (kiterjesztett) relációs algebrai műveletek segítségével.		
6. Lekérdezések optimalizálása relációs algebrai műveletek segítségével. Lekérdezések SQL-ben (folyt.): Alkérdezések, korrelált alkérdezések SQL-ben. Más típusú összekapcsolási műveletek SQL-ben.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
7. Relációtípusok SQL-ben: Temporális táblák. Nézettáblák: Nézettáblák értelmezése, felhasználási lehetőségei. Adatkezelési műveletek végrehajtása nézetben. Nézet módosíthatósági feltételei.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
8. Tárolt eljárások és függvények: Paraméterek, változók, sormutatók (deklaráció, feldolgozás). Példák tárolt eljárásokra MS SQL Server-ben.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
9. Triggerek: Triggerek leírása, tervezése. Példák triggerekre MS SQL Serverben.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
10. Relációs adatbázisok tervezése, adatbázisséma finomítása: Funkcionális függőségek elmélete: Funkcionális függőség definiálása, tulajdonságai. Armstrong axiómák. Implikációs probléma. Relációk veszteségmentes- és függőségőrző felbontása.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
11. Normalizálás: Első normálforma, második normálforma, harmadik normálforma, Boyce-Codd normálforma. Algoritmus reláció veszteségmentes felbontására BCNF-re, algoritmus reláció veszteségmentes- és függőségőrző felbontására 3NF-re.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
12. Magasabb normálformák: 4NF, többértékű függőség, 4NF-re való felbontás. Adatbázisok biztonsága	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
13. NoSQL adatbázisok (1)	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
14. NoSQL adatbázisok (2) Írásbeli vizsga felépítésének megbeszélése, gyakorlatok.	Előadás, magyarázat, szemléltetés, megbeszélés	
Könyvészet:		
1. C.J. Date: <i>An Introduction to Database Systems</i> , 8th Edition, Pearson Education, Inc. Addison-Wesley Higher Education, 2004. (román fordítás)		
2. J.D. Ullman, J. Widom: <i>Adatbázisrendszerek. Alapvetés</i> - Második átdolgozott kiadás, Panem Kiadó, 2009.		
3. R. Ramakrishnan, J. Gherke: <i>Database Management Systems</i> , 3rd edition, McGraw-Hill, Boston, 2003.		
4. A. Silberschatz, H. Korth, S. Sudarshan: <i>Database System Concepts</i> , 7th edition, McGraw-Hill Education, 2020.		
5. I. Varga: <i>Adatbázisrendszerek (A relációs modelltől az XML adatokig)</i> , Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2005.		
6. Stanford Database Courses - https://online.stanford.edu/courses/soe-ydatabases-databases , 2011.		
8.2 Szeminárium/Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. szeminárium: Relációs adatbázis fogalmi sémájának tervezése egyed-kapcsolat diagram segítségével. Diagram átírása relációs modellé.	Beszélgetés, egyéni-, páros-, illetve kooperatív csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
2. szeminárium: Lekérdezések és adatmódosító	Beszélgetés, egyéni-, páros-, illetve	

műveletek megfogalmazása SQL nyelv segítségével. Egyszerűbb SQL parancsok.	kooperatív csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
3. szeminárium: Bonyolultabb SQL parancsok.	Beszélgetés, páros-, illetve kooperatív csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
4. szeminárium: Lekérdezések megfogalmazása (kiterjesztett) relációs algebrai műveletek segítségével.	Beszélgetés, egyéni-, illetve páros munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
5. szeminárium: Egyszerű tárolt eljárások és függvények	Beszélgetés, csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
6. szeminárium: Adatbázisséma tervezése, finomítása normalizálás segítségével	Beszélgetés, egyéni-, páros-, illetve csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
7. szeminárium: Ismétlő gyakorlatok	Beszélgetés, egyéni-, páros-, illetve kooperatív csoportmunka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
1. labor: Adott példa adatbázissémának megfelelő adatbázis létrehozása MS SQL Server-ben, adatbázis tábláihoz megszorítások rendelése, tesztadatokkal való feltöltése.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
2. labor: Egyszerű SQL lekérdezések az adott példa adatbázisra vonatkozóan.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
3. labor: Egyéni feladat (1.rész): saját adatbázis egyed/kapcsolat diagramjának megtervezése.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
4. labor: Bonyolultabb SQL lekérdezések és adatmódosító műveletek adott példa adatbázisra vonatkozóan.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
5. labor: Egyéni feladat (2.rész): Egyed/kapcsolat diagram átírása relációs adatmodellé. Saját adatbázis létrehozása MS SQL Server-ben.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
6. labor: Egyszerű tárolt eljárások és függvények írása adott példa adatbázisra vonatkozóan.	Beszélgetés, egyéni munka, magyarázat, ellenőrzés, szemléltetés	
7. labor: Egyéni feladat (3.rész): Táblák adatokkal való feltöltése, megszorítások hozzárendelése 10 lekérdezés írása.	Egyéni munka	

Könyvészet

1. C.J. Date: *An Introduction to Database Systems*, 8th Edition, Pearson Education, Inc. Addison-Wesley Higher Education, 2004. (román fordítás)
2. J.D. Ullman, J. Widom: *Adatbázisrendszerek. Alapvetés* - Második átdolgozott kiadás, Panem Kiadó, 2009.
3. R. Ramakrishnan, J. Gherke: *Database Management Systems*, 3rd edition, McGraw-Hill, Boston, 2003.
4. A. Silberschatz, H. Korth, S. Sudarshan: *Database System Concepts*, 7th edition, McGraw-Hill Education, 2020.
5. I. Varga: *Adatbázisrendszerek (A relációs modelltől az XML adatokig)*, Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2005.
6. Joe Celko: *SQL felsőfokon*, Kiskapu, Budapest, 2002.
7. M. J. Hernandez, J. L. Viescas: *SQL lekérdezések földi halandóknak*, Kiskapu, Budapest, 2009.
8. Stanford Database Courses - <https://online.stanford.edu/courses/soe-ydatabases-databases>, 2011.

1. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy tartalma megegyezik az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken oktatott elméleti adatbázis bevezető tárgy hagyományos tartalmával.

2. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Előadáson ismertetett alapfogalmak ismerete és alkalmazása Feladatok megoldása	Írásbeli vizsga	30%
10.5 Szeminárium / Labor	Laborfeladatok és egyéni feladat megoldásának helyessége	Ellenőrzés	40%
	Feladatok megoldása	Gyakorlati vizsga	30%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Egyéni feladatok bemutatása laborórán.• 20 pont összegyűjtése labortevékenységből (elérhető 40 pont).• Gyakorlati vizsga vizsgaidőszakban: min 15pont (elérhető 30 pont).• Írásbeli vizsga vizsgaidőszakban: min 15pont (elérhető 30 pont).• 6 laborjelenlét és 5 szemináriumi jelenlét vizsgára való jelentkezéshez.			

Kitöltés dátuma

2023. április 24.

Előadás felelősének aláírása

.....

Szeminárium felelősének aláírása

.....

Intézeti jóváhagyás dátuma

2023. április 30.

Intézetigazgató,

Dr. András Szilárd, egyet. docens